

Vergaderjaar 2013–2014

28 676

NAVO

Nr. 192

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 13 november 2013

Op 3-4 december a.s. komen de ministers van Buitenlandse Zaken van de NAVO bijeen in Brussel. De definitieve agenda van deze bijeenkomst is op het moment van versturen van deze brief nog niet bekend. Hoogstwaarschijnlijk zullen de ministers spreken over de voorbereiding van de NAVO-top in 2014, de partnerschappen en uitbreiding. Daarnaast vindt een bijeenkomst met Rusland plaats in het kader van de NAVO-Rusland Raad. Ook komt de NAVO-Georgië Commissie (NGC) bijeen, evenals de NAVO-Oekraïne Commissie (NUC). Tevens vindt een bijeenkomst met de troepenleverende landen van ISAF plaats.

Top 2014

De ministers zullen spreken over de voorbereiding van de NAVO-top in 2014. De top zal plaatsvinden in Wales (VK) (datum is nog niet bekend). De agenda van de top is nog niet vastgesteld, maar wel is duidelijk dat Afghanistan en de NAVO post-2014 hoofdonderwerpen zullen zijn. In het kader van NAVO post-2014 zal allereerst aandacht zijn voor de trans-Atlantische band. Deze band maakt de NAVO uniek, maar is geen vanzelfsprekendheid. Zoals ook gesteld in de Internationale Veiligheidsstrategie (IVS) is het zaak hierin te blijven investeren. Daarbij horen ook discussies over het delen van lasten en verantwoordelijkheden. Het Nederlandse standpunt in deze is eveneens in de IVS verwoord, namelijk dat Europa en de Europese landen een grotere verantwoordelijkheid op veiligheidsterrein moeten nemen om hun eigen belangen zeker te blijven stellen. Andere thema's in het kader van NAVO post-2014 zijn: capaciteitsontwikkeling, behoud van een grote mate van gereedheid en interoperabiliteit. Deze thema's zijn ook van belang in het kader van de verdere ontwikkeling van de relaties met partners. Nederland zal daarnaast aandacht blijven vragen voor verdere NAVO-hervormingen en meer transparantie van de financiële huishouding.

Partnerschappen

Naar verwachting zullen de ministers van Buitenlandse Zaken spreken over de relatie van de NAVO met de partnerlanden. Door de omvangrijke bijdrage die veel partnerlanden hebben geleverd aan de NAVO-operaties is het partnerschappenbeleid van de NAVO aanzienlijk verbreed en verdiept, en hebben veel partnerlanden een hoge mate van interoperabiliteit bereikt met de NAVO. Het bondgenootschap staat voor de uitdaging deze intensieve samenwerking zoveel mogelijk te behouden, nadat ISAF eind 2014 zal eindigen, en waar mogelijk verder uit te bouwen.

Nederland hecht veel waarde aan intensieve samenwerking met alle NAVO-partnerlanden en wenst dan ook dat de NAVO ook post-2014 aantrekkelijk blijft voor partnerlanden. Om de interoperabiliteit met partnerlanden zoveel mogelijk te behouden zal Nederland ervoor pleiten dat partners in de gelegenheid worden gesteld om deel te nemen aan het *Connected Forces Initiative* en gerelateerde NAVO-oefeningen, -trainingen en -opleidingen, evenals aan de zogenoemde *Smart Defence*-projecten (NAVO gefaciliteerde multinationale capaciteitenontwikkeling, vergelijkbaar met het *Pooling and Sharing* initiatief van de EU). Daarnaast staat Nederland welwillend tegenover het idee te bezien in hoeverre de NAVO haar bestaande rol op het gebied van *security sector development*, zoals de advisering aan partnerlanden over defensiehervormingen, zou kunnen uitbreiden. Hierbij staat complementariteit met andere spelers, zoals de EU en de VN, voorop.

Uitbreiding

Naar verwachting zullen de ministers ook stilstaan bij de relaties met landen met toetredingsambities, en spreken over de invulling van het zogenoemde «Open-Deur»-beleid van de NAVO. Belangrijkste vraag voor Nederland daarbij is hoe de democratische en defensiehervormingsprocessen in de desbetreffende landen vorderen en hoe deze verder gestimuleerd en ondersteund kunnen worden. Nederland blijft uitgaan van een individuele benadering waarbij ieder land op eigen merites wordt beoordeeld.

NAVO-Georgië Commissie (NGC)

Na de presidentsverkiezingen in oktober 2013 biedt een ministeriële bijeenkomst van de NGC een goede gelegenheid om met Georgië van gedachten te wisselen en het land aan te moedigen de in gang gezette hervormingen door te zetten. Georgië wil graag lid worden van het bondgenootschap en heeft tijdens de Boekarest-Top in 2008 de beginseltoezegging van NAVO-lidmaatschap gekregen. Voorts is aan Georgië regelmatig te kennen gegeven dat een belangrijke maatstaf voor lidmaatschap (bestendige) defensie- en democratische hervormingen zijn, waarbij de verkiezingen in 2012 (parlement) en 2013 (president) belangrijke graadmeters zouden zijn. Deze verkiezingen zijn eerlijk en transparant verlopen en betekenen een voortzetting van het ingezette Georgische beleid van de Euro-Atlantische ambitie, waaronder NAVO-lidmaatschap. Met het hervormingsproces wordt vooruitgang geboekt, maar het kent nog vele uitdagingen.

Nederland verwelkomt de Euro-Atlantische aspiraties van Georgië en de voortgang die het land maakt. Nederland heeft waardering voor de omvangrijke bijdrage van Georgië aan de ISAF-operatie. Nederland hecht onverminderd belang aan een goede (partnerschaps)relatie van de NAVO met Georgië en zal zich inzetten voor de verdere verdieping en verbreding hiervan. Naast de aansporing met betrekking tot defensie-en democra-

tische hervormingen – met speciale aandacht voor rechtsstaat en minderheden – moedigt Nederland Georgië aan zich te blijven inzetten om de relatie met Rusland te verbeteren.

NAVO-Oekraïne Commissie (NUC)

Ruim een week na de (Europese) Oostelijk Partnerschapstop in Vilnius (28-29 november a.s.) biedt een bijeenkomst op ministerieel niveau van de NAVO-Oekraïne Commissie (NUC) de gelegenheid om de relaties verder aan te halen. Oekraïne is een gewaardeerde NAVO-partner die proactief de samenwerking met NAVO opzoekt. Nederland zal hiervoor waardering uitspreken en Oekraïne bedanken voor zijn bijdrage aan *Ocean Shield*. Oekraïne is het eerste niet-NAVO land dat een marineschip bijdraagt aan deze anti-piraterij operatie.

NAVO-Rusland Raad (NRR)

De NAVO-Rusland Raad (NRR) zal voor de tweede maal dit jaar op het niveau van ministers van Buitenlandse Zaken bijeenkomen (zie het verslag van de ministeriële bijeenkomst in april 2013, Kamerstuk 28 676, nr. 179). Het is de bedoeling dat tijdens deze bijeenkomst het NRR-werkprogramma voor 2014 wordt goedgekeurd. Veel aandacht zal naar verwachting uitgaan naar de situatie in Syrië. De VN-OPCW-missie in dat land is immers ook relevant voor de NAVO-bondgenoten en Rusland. Andere onderwerpen die wellicht aan bod zullen komen zijn de situatie in Afghanistan, raketverdediging en mogelijke transparantiemaatregelen op diverse dossiers, waaronder trainingen en oefeningen.

Ondanks het gebrek aan vooruitgang op het terrein van raketverdediging is de relatie tussen de NAVO en Rusland op praktisch niveau nog altijd goed. Nederland hecht grote waarde aan een goede samenwerking tussen de NAVO en Rusland. De bondgenoten en Rusland hebben immers belangrijke gedeelde veiligheidsbelangen.

ISAF-partners

Voor deze bijeenkomst zullen ook de Afghaanse ministers van Buitenlandse Zaken en van Binnenlandse Zaken worden uitgenodigd. Samen met de ISAF-partners zullen de ministers spreken over de uitdagingen in het cruciale transitiejaar 2014. Veel aandacht zal daarbij uitgaan naar de voortgang ten aanzien van de verkiezingen. De bijeenkomst vindt plaats enige weken na de bespreking door de Loya Jirga van het *Bilateral Security Agreement* (BSA) tussen de VS en de Afghaanse autoriteiten. Een akkoord over het BSA is het startsein voor onderhandelingen over een *Status of Forces Agreement* (SOFA) tussen de NAVO en Afghanistan. Dit SOFA zal de juridische basis vormen voor de post-2014 missie *Resolute Support* en moet beschikbaar zijn voordat de missie van start gaat. Verder zal worden gesproken over de financiering van de Afghan National Security Forces (ANSF) en de toekomstige invulling van *Enduring Partnership*, het langere termijn samenwerkingsverband tussen de NAVO en Afghanistan.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
F.C.G.M. Timmermans